

N:o 277.

Af herr **J. Forssell** m. fl., i anledning af *Kungl. Maj:ts proposition angående ett årligt anslag för Hans Kungl. Höghet Hertigen af Skåne.*

Uti nådig proposition n:o 100 har Kungl. Maj:t med anledning af Hans Kungl. Höghet Hertigens af Skåne förestående giftermål föreslagit Riksdagen, att utöfver den årliga inkomst af 90,000 kronor, som genom försäljning af det så kallade Arffurstens palats beredts Hans Kungl. Höghet, bevilja ett årligt anslag af 100,000 kronor att utgå till Hans Kungl. Höghet från början af den månad, under hvilken Hans Kungl. Höghets förmålning äger rum.

I statsrådsprotokollet af den 31 sistlidne mars öfver detta ärende anföres som grund för anslagets beviljande:

»att det belopp, som skulle erfordras för bestridande af kostnaderna för Deras Kungl. Högheters hofhållning, af särskildt tillkallade personer beräknats till minst 180,000 kronor; och har ämbetet därvid tillika erinrat, att, genom den nyligen skedda försäljningen af det så kallade Arffurstens palats, åt Hans Kungl. Höghet Hertigen af Skåne beredts en årlig inkomst af 90,000 kronor. Ehuru denna inkomst, uppkommen genom försäljningen af en genom testamente disponerad fastighet, väl egentligen vore af privat natur, ansåge sig riksmarskalksämberet dock böra hemställa, att ett afdrag, motsvarande nämnda årsinkomst, finge göras vid beräkningen af det belopp, som af allmänna medel skulle begäras. Detta belopp skulle då i rundt tal uppgå till 100,000 kronor».

Beträffande den Hertigen af Skåne tillerkända årsinkomsten af 90,000 kronor förhåller sig med privatnaturen af detta belopp så, att Hans Kungl. Höghet uppbär detsamma i egenskap af svensk arffurste, sedan Riksdagen 1902 inköpt det så kallade Arffurstens palats för den betydliga summan af 2,250,000 kronor, hvaraf räntan, beräknad efter 4 procent, just utgör 90,000 kronor. Då frågan om försäljning af detta palats — som enligt prinsessan Sofia Albertinas förordnande af 1783 var afsedt till bostad åt Arffursten, men som i denna egenskap ej lämnade någon eller högst ringa inkomst — förelåg i Riksdagen 1902, påvisades bland annat, att enligt den öfverenskommelse, som 1783 kom till stånd mellan ofvannämnda prinsessa och konung Gustaf III, svenska staten under årens lopp utvidgat och påkostat palatset i fråga för cirka 1,000,000 kronor; att inköps-summan enligt arkitekters värdering vore för hög; hvarförutom yrkades i en motion i Första Kammaren af herr Ljungberg, »att den furste eller furstinna, som uppbure årsräntan, icke finge åtnjuta särskildt apanage å civillistan samt att, när lagberättigad innehafvare af årsräntan icke funnes, densamma blefve under sådan tid statsverket besparad».

I öfrigt hänvisa vi till frågans behandling i 1902 års statsutskott, hvaraf tydligt framgår, att svenska staten beredt vederbörande af konungahuset en så afsevärd fördel genom att få uppbära en årlig ränta af 90,000 kronor, att denna ränta med rätta må anses såsom ett apanage, hvilket Kungl. Maj:t ock på sitt sätt erkänner, då beloppet i den kungl. propositionen upptages vid beräkningen af det till Hertigen af Skåne äskade apanaget 180,000 kronor.

Då frågan om apanage å 26,000 kronor till Hertigen af Gottland var före i Riksdagen 1886, anfördes som stöd härför, att Sveriges regeringsform §§ 44 och 45, Norges Grundlov §§ 21 och 36 samt successionsordningen § 5 inskränka arfprinsars medborgerliga frihet och rättigheter så i personligt som ekonomiskt hänseende; att båda rikena böra deltaga i arfprinsars apanager, och gaf Hans Maj:t Konungen tillkänna att en framställning aflåtits till norska Stortinget om ett årligt apanage af 14,000 kronor.

Statsutskottet ansåg sig emellertid på grund af de dåliga ekonomiska förhållandena samt på grund af betänkligheter mot att föreslå förändring i anslagen under riksstatens första hufvudtitel samt med afseende jämväl å det inflytande på allmänna meningen inom landet, som ofvan antydda förhållanden måste utöfva, böra

hemställa, att Kungl. Maj:ts förevarande framställning ej måtte af Riksdagen bifallas, hvilken hemställan ock blef Riksdagens beslut.

Vi anse, att de skäl, som bestämde Riksdagen att 1886 afslå en begäran om ett apanage af 26,000 kronor, äfven nu förefinnas mot en *ökning* af ett apanage på 90,000 kronor. Vi vilja fästa uppmärksamheten på de tryckta ekonomiska förhållandena, hvilka nu i likhet med 1886 råda i stora delar af landet samt att i ett par landskap i fjol förekom missväxt, hvars följder, nöd och elände för befolkningen, endast i ringa mån lindrats genom den enskilda offervilligheten. Det synes oss också, som om statsutskottet vid innevarande riksdag icke förbisett denna omständighet, då det afprutat åtskilliga millioner på de af Kungl. Maj:t begärda anslag.

Dessutom förefaller det oss mindre välbetänkt, att af Sveriges Riksdag nu äskas förhöjning i apanage till svensk-norsk arffurste, då intet sådant äskande oss veterligen ansetts böra aflåtas till norska Stortinget.

På grund af hvad vi sålunda anfört, få vi härmed vördsamt föreslå,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition ej måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 7 april 1905.

<i>Johan Forssell.</i>	<i>J. Andersson,</i> Baggböle.	<i>A. Thylander.</i>
<i>Johan Olofsson.</i>	<i>Ol. Olsson</i> i See.	<i>L. Gust. Broomé.</i>
<i>S. J. Enander.</i>	<i>Viktor Larsson.</i>	<i>Nils Persson.</i>
<i>P. Hörnstén.</i>	<i>F. W. Thorsson.</i>	<i>W. Johansson,</i> Öija.
<i>Hjalmar Branting.</i>	<i>Jacob Larsson.</i>	<i>John Olsson.</i>
	<i>Alfr. Lundgren.</i>	
